

- (1997): Geologie paleozoika v okolí Ostrova u Macochy (Moravský kras). – J. Czech. Geol. Soc., 42, 1–2, 105–110. Praha.
Dvořák, J. - Friáková, O. (1981): Paleogeografie famenu a tour-

nai v severní části Moravského krasu. – Čas. Mineral. Geol., 26, 301–306. Praha.

Ceský geologický ústav, Leitnerova 22, 658 69 Brno

Zpráva o revizním geologickém mapování devonu 1 : 10 000 v okolí Tišnova

Report on 1 : 10 000 geological revision mapping of the Devonian in the vicinity of Tišnov

JAROSLAV DVOŘÁK

(24-32 Brno)
Devonian, Sandstones, Shales, Limestones, Facies development

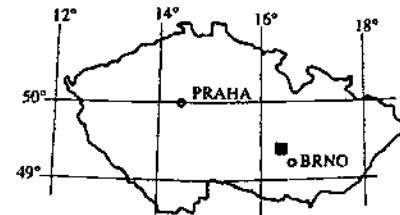
V rámci revize menších výskytů paleozoika jsem započal s mapováním devonských sedimentů v okolí Tišnova. Mapování zde proběhlo již v roce 1958 (Jaroš - Mísař 1959) a bylo následováno několika dalšími specializovanými výzkumy z nichž byla jen malá část publikována (Bosák 1984, Jaroš - Mísař 1968).

Na Květnici sz. od Tišnova byly zjištěny jen fialově červené arkózové pískovce a méně křemenné slepence bazálního klastického souvrství devonu. V tomto typicky terestrickém vývoji (Old Red) byla zjištěna kolem 8 m mocná poloha laminovaných jemnozrnných pískovců s typicky kolapsovými strukturami, v nichž raně diagenetický křemen nahradil původní evapority. Poprvé byly zjištěny na velkém povrchovém odkryvu typické sedimenty sebachy. Podrobná studie bude uveřejněna ve spolupráci s V. Skočkem. Při studiu devonských karbonátů v okolí Tišnova upozornil Bosák (1980) na obdobné příznaky sebachové sedimentace.

Jižně od Tišnova byly poprvé v této oblasti zjištěny černošedé jemné jílové břidlice stínavsko-chabičovského souvrství, přecházející k JZ do světle šedých křemenných vytřídených jemnozrnných pískovců, většinou křemitých, ale zčásti též vápnitých. U samoty Závist v nich našel Plášil (1977) brachiopody rodu *Sieberella*, *Tastonia* a *Spiriferacea* gen. et sp. indet. Podle nejnovější revize V. Havlíčka za kterou mu děkuji, dokazují brachiopodi spodno-devonské stáří (ekvivalent drakovských kvarcitů Jeseníků). Bazální klastické souvrství vystupuje též v nadloží stínavsko-chabičovského, ale jen vzácně je fialově červeně zbarvené. Převládá šedé a hnědavé zbarvení.

U Pejkova vystupují světlešedé a šedé hrubozrnné křemenné pískovce, jen místa původně arkózové nebo jílovité s neostře ornezenými vložkami středno a drobnozrnných křemenných slepenců, ale nejjižněji též petromiktiných s valouny (až 25 cm velkými) šedých jemnozrnných kvarcitů a kyselých efuzívnych hornin. Některé valouny křemene jsou fialové (redeponované?).

Severozápadně od Vohančic bývají pískovce tmavě šedé a šedé. Ve slepencových polohách se vyskytuje kromě křemene silně stlačené metasilicity. Mezi Tišnovem a Žernůvkou vystupuje uprostřed pískovců bazálního klastického souvrství více metrů mocná poloha světle šedých mikritických vápenců, často čočkovitých, střídajících se v lamínách a vložkách s hrubozrnnými křemennými silně

vápnitými pískovci. Ojediněle v tomto sedimentu „pluje“ až 3 cm velké, většinou dokonale zakulacené valouny křemene. Jsou to typické sedimenty přílivoodlivových plošin velmi mělkého moře.

V nadloží bazálního klastického souvrství vystupují světle šedé, šedé i tmavě šedé výrazně primárně laminované vápence macošského souvrství, zčásti raně diageneticky dolomitické. Na z. svahu Květnice obsahují hojnější černošedé laminy silicitů. V celém profilu vápenců je všudypřítomná slabá nebo silná klastická příměs, koncentrující se místa do poloh šedých pískovců. Dokládají současnou depozice pískovců a vápenců. Na j. okraji Květnice za posledními domky Tišnova je odkryta s.-j. směřující přes 10 m dlouhá a 3 m široká výplň erozivního koryta ve vápencích, vyplněná tmavě šedým původně jílovitým středozrnným netříděným pískovcem.

V období depozice vápenců macošského souvrství přesáhla mořská transgrese prostor ukládání stínavsko-chabičovského souvrství i prostor depozice mocnějšího bazálního klastického souvrství. Vzhledem k poznatkům z okolí Konice na Drahanské vrchovině (Dvořák 1996) můžeme začátek mořské transgrese a depozice karbonátů položit již do eifelu.

Literatura

- Bosák, P. (1980): Sedimentologie devonu tišnovských brunnid a brněnské jednotky s. s. na Tišnovsku. – MS KDP 356, Archiv PřF UK, Praha.
– (1984): Organická hmota v devonských karbonátových horninách na Tišnovsku. – Čas. Mineral. Geol., 29, 41–53. Praha.
Dvořák, J. (1996): Ukončení komplexního výzkumu vrtů v konickém paleozoiku (sz. část Drahanské vrchoviny). – Zpr. geol. Výzk. v R. 1995, 54–55. Praha.
Jaroš, J. - Mísař, Z. (1959): Předběžná zpráva o geologických výzkumech v okolí Tišnova. – Čas. Mineral. Geol., 4, 93–95. Praha.
Jaroš, J. - Mísař, Z. (1968): Stratigrafické postavení vápenců na Tišnovsku. – Věst. Ústř. geol., 43, 9–13. Praha.
Plášil, M. (1977): Deformační analýza křemenných valounů devonských konglomerátů v jižní části závistské jednotky v jádře svratecké klenby. – MS dipl. práce, Archiv PřF UK, Praha.

Ceský geologický ústav, Leitnerova 22, 658 69 Brno